

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»**

Кафедра педагогіки та психології

**РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркового освітнього компонента**

ТРЕНІНГ ПЕДАГОГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Рівень освіти

перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

Спеціальність

для всіх спеціальностей
(код і найменування спеціальності)

Дніпро-2024

Робоча програма вибіркового освітнього компонента «Тренінг педагогічних комунікацій» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей.

Розробник програми: Товкач І. Є., кандидат психологічних наук

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, док. пед. наук, професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом 28 серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу Інна ЗЕРКАЛЬ
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг годин / кредитів	90/3	
Кількість змістових модулів	3	
Годин на аудиторне вивчення	46	18
Годин на самостійне вивчення	74	102
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Тренінг педагогічних комунікацій»

Мета курсу – ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретико-методичними основами професійної комунікації з дорослими і дітьми та сформувати основні професійні комунікативні уміння; пояснити студентами значення ефективності педагогічних комунікацій.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Тренінг педагогічних комунікацій» є:

- засвоєння основні поняття та розвивати понятійне та критичне мислення; завданнями та змістом навчальної дисципліни;
- розкриття сутності, завдань, змісту та форм тренінгової роботи вихователя, місця та ролі тренінгу в професійній діяльності;
- ознайомлення здобувачів освіти з найбільш поширеними в практиці роботи з дітьми дошкільного віку методів та прийомів комунікативного спрямування;
- формування й розвиток здібностей прогнозувати поведінку іншого, передбачати свій вплив на нього;
- формування у майбутніх фахівців з дошкільної освіти практичних навичок проведення тренінгових (практичних) занять з дітьми та батьками;
- планувати та організувати корекційно-розвивальну діяльність відповідно до потреб батьків та вихованців;
- здійснювати просвітницьку діяльність серед різних верств населення;
- формування у студентів схильності до самоаналізу (рефлексія) власної професійної діяльності;
- сприяти стимулюванню та удосконаленню розвитку комунікативних функцій у дітей та дорослих (батьків та членів педагогічного колективу);
- підвищення рівня психолого-педагогічної культури.

3. Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
1.	ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2.	ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	Загальні компетентності (ЗК) КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.
3.	ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.	КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
4.	ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	КЗ-6. Здатність до міжособистісної
		взаємодії. Спеціальні (фахові) компетентності

		<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</p> <p>КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p>
	<p>ПР-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p>	

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні соціально-психологічні теорії комунікації

Тема 1. Вступ. Ключові поняття. Педагогічна та комунікативна діяльність у світі професій

Сутність діяльності, види діяльності педагога та дітей, педагогічна діяльність, її структура і функції, комунікація. Поняття про комунікативну діяльність, її сутність, мета, структура, принципи.

Ключові поняття теми: діяльність, види діяльності, педагогічна діяльність, її структура і функції, комунікація.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6, 7, 13-18]

Допоміжна [1-19]

Тема 2. Корекційно-розвивальна діяльність

Ключові поняття : «розвиток», «діяльність», «корекційно-розвивальна діяльність», Мета і завдання корекційно-розвивальної діяльності. Структура корекційно-розвивальної діяльності. Принципи корекційно-розвивальної діяльності та її функції.

Ключові поняття теми: розвиток, діяльність, корекційно-розвивальна, мета, сутність, принципи тощо.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6, 10-18]

Допоміжна [1-19]

Тема 3. Особливості професійно-педагогічної комунікації

Сутність комунікації, професійно-педагогічної комунікації, її суб'єкт, об'єкт професійно-педагогічної комунікації. Модель процесу комунікації. Комунікативна компетентність, комунікативно-мисленнєва компетентність, педагога, шляхи їх формування.

Ключові поняття теми: комунікації, професійно-педагогічної комунікації, компетентність, комунікативна компетентність, комунікативно-мисленнєва компетентність.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6-18]

Допоміжна [1-19]

Тема 4. Місце та роль тренінгу в професійній діяльності

Соціально-психологічний тренінг як активна форма розвитку комунікативної компетентності вихователя ЗДО. Історія тренінгу. Розкриття сутності, завдань, змісту та форм та методів тренінгової роботи вихователя. Структура тренінгу. Функції тренера, Методика проведення тренінгового заняття комунікативного спрямування. Вимоги до проведення тренінгових вправ, ігор та ін.

Ключові поняття теми: тренінг, соціально-психологічний тренінг, функції, вимоги, структура та ін.

Рекомендована література:

Основна [1-18]

Допоміжна [1-19]

Тема 5. Індивідуально-типологічні особливості педагогів. Педагогічне спілкування

Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Стили пед. спілкування. Конфлікти, взаємодія, сприйняття і розуміння у педагогічному спілкуванні

Ключові поняття теми: індивідуально-типологічні особливості, педагоги, спілкування. Педагогічне спілкування, стилі спілкування тощо.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6, 7, 13, 14, 17, 18]

Допоміжна [1-19]

Змістовий модуль 2.

Засоби педагогічного спілкування і комунікації

Тема 6. Вербальні й невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. засоби професійно-педагогічної комунікації

Сутність професійно-педагогічна комунікації, її види вербальних і невербальних засобів комунікації. Комунікативно-мовленнева діяльність. Усне, писемне та внутрішнє педагогічне мовлення. Культура мови і мовлення педагога. Вимоги до мовлення педагога. Декодування педагогом невербальної інформації. Поради тренерам щодо вербальної та невербальної комунікації під час проведення тренінгів.

Ключові поняття теми: професійно-педагогічна комунікація, засіб, вербальна, невербальна комунікація. Мовлення, культура мови та мовлення.

*Рекомендована література: *

Основна [1,2, 3, 6, 7, 13, 14, 17, 21, 25]

Допоміжна [1-19]

Тема 7. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах. Конфлікт, педагогічний конфлікт

Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація. Структура педагогічного конфлікту, сфери комунікації. Види педагогічних конфліктів. Поведінка педагога у конфліктній ситуації. Розв'язання та запобігання педагогічних конфліктів. Легітимність і етичність у конфлікті.

Ключові поняття: конфлікт, педагогічний конфлікт, джерела, особливості, причини, функції, класифікація.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6, 7, 13, 14, 17, 18]

Допоміжна [1-19]

Тема 8. Шляхи профілактичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми щодо усунення проблем у розвитку

Поняття консультації, консультативної роботи. Консультативна допомога батькам вихованців з питань профілактики та попередження можливих відхилень у психічному розвитку дитини. Шляхи підвищення рівня психолого-педагогічної культури батьків (4 год.)

Ключові поняття: консультація, консультативна робота, консультативна допомога батькам, профілактика та ін.

Рекомендована література:

Основна [1,2, 3, 6, 7-18]

Допоміжна [1-19]

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц	семін	лаб	практич	с.р.		лекц	семін	лаб	практич	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	
Змістовий модуль 1. Основні соціально-психологічні теорії комунікації												
Тема 1. Педагогічна діяльність у світі професій. Структура і функції педагогічної діяльності.	9	2	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Тема 2. Корекційно-розвивальна діяльність, її мета, сутність, принципи.	7	-	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Тема 3. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Сутність професійно-педагогічної комунікації. Міжособистісне спілкування.	10	2	4	-	-	4	12	-	2	-	-	10
Тема 4. Тренінг у професійній діяльності: розкриття сутності, зав-дань,	10	2	4	-	-	4	7	-	2			5

змісту та форм тренінгової роботи педагога.												
Тема 5. Індивідуально-типологічні особливості педагогів. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Стилi пед. спілкування. Конфлікти, взаємодія, сприйняття і розуміння у педагогічному спілкуванні	10	-	4	-	-	6	5	-	-	-	-	5
Усього годин за 1 модуль	46	6	16	-	-	24	36	2	4			30
Змістовий модуль 2. Засоби педагогічного спілкування і комунікації												
Тема 6. Вербальні й невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації.	19	4	4	-	-	9	17	2	-	-		15
Тема 7. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах. Конфлікт. Педагогічний конфлікт:	19	2	4	-	-	9	10	-	-	-		10

сут-ність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація , структура												
Тема 8. Шляхи профілактич ної та корекцій-но- розвиваль- ної роботи з дітьми. Консульта- тивна допомога батькам вихованців	14	2	4	-	-	6	12	-	2	-		10
Усього годин за 1 модуль	42	8	12	-	-	24	39	2	2			35
Усього годин за 1-2 модулі	90	14	28	-	-	48	75	4	6		-	65

Список умовних позначень

форми контролю: усне опитування – У
модульні контрольні роботи – МКР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К
есе – Е
дайджест – Д
презентація – П
складання схем/таблиць – СХ/Т

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіль-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	ЗМ 1. Тема1. Педагогічна діяльність у світі професій. Структура і функції педагогічної діяльності.	2	1	-
2	Тема 2.Корекційно-розвивальна діяльність, її мета, сутність, принципи	-	1	-
3	Тема 3. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Сутність професійно-педагогічної комунікації. Міжособистісне спілкування	2	-	-

4	Тема 4. Тренінг у професійній діяльності: розкриття сутності, завдань, змісту та форм тренінгової роботи педагога.	2	-	-
5	ЗМ 2.Тема 6. Вербальні й невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації	4	2	-
6	Тема 7. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах. Конфлікт. Педагогічний конфлікт: сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація, структура	2	-	-
7	Тема 8.Шляхи профілактичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми. Консультативна допомога батькам вихованців	2	-	-
8				-
	Усього годин	14	4	-

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів	
		Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заоч. форма
1	ЗМ 1. Тема 1. Педагогічна діяльність у світі професій. Структура і функції педагогічної діяльності (СХ/Т, П, Е)	2	-	5	-
2	Тема 2. Корекційно-розвивальна діяльність, її мета, сутність, принципи (СХ/Т, П, Е).	2	-	5	-
3	Тема 3. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Сутність професійно-педагогічної комунікації. Міжособистісне спілкування (СХ/Т, П, Е)	4	2	5	10
4	Тема 4. Тренінг у професійній діяльності: розкриття сутності, завдань, змісту та форм тренінгової роботи педагога (СХ/Т, П, Е)	4	2	5	10
5	Тема 5. Індивідуально-типологічні особливості педагогів. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Стилї пед. спілкування. Конфлікти, взаємодія, сприйняття і розуміння у педагогічному (СХ/Т, П, Е)	4	-	5	-
6	ЗМ 2.Тема 6. Вербальні й невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації(СХ/Т, П, Е)	4	-	5	-
7	Тема 7. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах. Конфлікт. Педагогічний конфлікт: сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація, структура(СХ/Т, П, Е)	4	-	5	-
8	Тема 8. Шляхи профілактичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми. Консультативна допомога батькам вихованців(СХ/Т, П, Е)	4	2	5	10
9	Усього	28	6	40	30

Критерії оцінювання семінарських завдань

Семінарське завдання складається з тестових питань та відкритих теоретичних питань.

Тестові питання різнорівневі:

I рівень – по 0,1 балу за кожну вірну відповідь (30 теоретичних питань = 3 бали)

II рівень - відкрите теоретичне питання, або ситуаційна психологічна задача – 2 бали.

Усього максимальна кількість балів за семінарське заняття : 5 балів

1. Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється:

0 балів – відповідь відсутня.

1-2 бали – відповідь студента частково правильна, але допускаються значні помилки.

3-бали – відповідь правильна, неповна, допускаються незначні помилки.

4-5 балів – відповідь правильна, повна, без помилок.

Шкала оцінювання поточного контролю:

Критерії оцінювання семінарського завдання

5 балів	Здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання
4 бали	Здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні
3 бали	Здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні
2 бали	Здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; Здобувач із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань, але частково допускаються значні помилки.
1 бал	Завдання виконане з великою кількістю помилок.
0 балів	Завдання не виконано

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи в межах дисципліни «Психологія раннього дитинства» визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями. Самостійна робота з навчальної дисципліни «Психологія раннього дитинства» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу ;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
поглиблене вивчення необхідної літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях (Е) ;

- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- підготовка та оформлення схем і таблиць(СХ/Т), графіків, діаграм, презентацій (П), есе (Е) тощо.

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів	
		Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
1	ЗМ 1. Тема 1. Педагогічна діяльність у світі професій. Структура і функції педагогічної діяльності(СХ/Т, П, Е)	5	5	2	5
2	Тема 2. Корекційно-розвивальна діяльність, її мета, сутність, принципи (СХ/Т, П, Е)	5	5	2	5
3	Тема 3. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Сутність професійно-педагогічної комунікації. Міжособистісне спілкування (СХ/Т, П, Е)	4	10	2	5
4	Тема 4. Тренінг у професійній діяльності: розкриття сутності, зав-дань, змісту та форм тренінгової роботи педагога (СХ/Т, П, Е)	4	5	2	5
5	Тема 5. Індивідуально-типологічні особливості педагогів. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Стили пед. спілкування. Конфлікти, взаємодія, сприйняття і розуміння у педагогічному (СХ/Т, П, Е)	6	5	3	5
6	ЗМ 2.Тема 6. Вербальні й невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації	9	15	3	5
7	Тема 7. Етичні правила комунікації у глобальних інформаційних мережах. Конфлікт. Педагогічний конфлікт: сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація, структура (СХ/Т, П, Е)	9	10	3	5
8	Тема 8. Шляхи профілактичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми. Консультативна допомога батькам вихованців(СХ/Т, П, Е)	6	10	3	5
Усього		48	65	20	40

9. Методи навчання:

Загальні:

Словесні: евристична бесіда; інтерактивні методи, акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, проблемно-пошукові ситуації (психологічні задачі), інструктаж, робота з підручником.

Наочні методи навчання: схеми-опори, опорні конспекти, інструкції до практичних і семінарських занять, самостійної роботи, перегляд мультимедійних презентацій. візуалізація інформації за допомогою мультимедійних слайд-презентацій та відеоматеріалів, самостійне спостереження.

Практичні методи навчання: вправи, практичні роботи.виконання творчих завдань, тестів, робота з підручником, словником, психологічний диктант, виконання практичних завдань в парах в підгрупах.

Активні методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).

Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій: LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Prometheus, Quizlet, Udemy, EdX, Coursera, Brainly, Khan Academy, СК-12). WhatsApp, Viber, Telegram.

За характером пізнавальної діяльності:

- *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

10. Методи контролю

- усний індивідуальний і фронтальний контроль.
- письмовий індивідуальний і фронтальний контроль.
- оцінка вирішення типових психологічних задач, виконання практичних завдань;
- дистанційний контроль: тестування (закритої та відкритої форми);
- самоконтроль: рефлексія, самооцінювання, рецензування.
- Залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти. Залік

Поточне оцінювання та самостійна робота									
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 2		Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
				Поточний контроль					
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100
Контроль самостійної роботи									
2	2	2	2	3	3	3	3	20	

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	цінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D		
60–67	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

13. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

Оцінка «відмінно» ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

Оцінка «добре» ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання

і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

14.Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: залік

14.1. Завдання для заліку

Залік з дисципліни включає виконання студентами індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студентів полягає у виконанні теоретичних тестових питань та індивідуального пошукового творчого завдання та складається з наступних етапів:

- обрання однієї із запропонованих тем;
- теоретичне опрацювання теми через збір, конспектування та анотування наукової літератури;
- аналіз зібраних наукових джерел;
- написання творчого звіту про ступінь розробки даної проблеми в сучасній психологічній теорії та практиці у вигляді наукових тез;
- захист звіту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ Заліку

Для оцінювання робіт здобувачів освіти пропонується рейтинг:

Залікова робота складається з двох рівнів, які містять різнорівневі теоретичні питання та виконання практичного завдання.

14.2. ПИТАНЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Розкрийте поняття «педагогічна діяльність», «корекційно-розвивальна діяльність».
2. Структура педагогічної діяльності
3. Розкрийте поняття «комунікація», «комунікативна діяльність», «спілкування».
4. Особливості професійно-педагогічної комунікації.
5. Структура спілкування.

6. Міжособистісне спілкування як фундаментальна категорія загальної і соціальної психології.
7. Міжособистісна комунікація.
8. Функції спілкування.
9. Аспекти спілкування.
10. Спілкування як обмін інформацією
11. Вербальна (словесна) комунікація.
12. Невербальна комунікація
13. Спілкування як міжособистісна взаємодія
14. Спілкування як міжособистісне розуміння.
15. Методи вивчення спілкування.
16. Педагогічна комунікація.
17. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно- педагогічної комунікації.
18. Мова педагога як умова ефективної педагогічної комунікації
19. Мовленнєва комунікація.
20. Мовлення і взаєморозуміння.
21. Принципи і норми мовленнєвої комунікації
22. Невербальна комунікація.
23. Місце і функції невербальної комунікації у міжособистісному спілкуванні.
24. Основні канали невербальної комунікації
25. Проблема інтерпретації невербальної поведінки
26. Ефективне слухання.
27. Цілі і фактори ефективного слухання.
28. Зворотній зв'язок у спілкуванні.
29. Стилi слухання.
30. Професійно-педагогічне спілкування.
31. Стилi педагогічного спілкування.
32. Сприятливий соціально-психологічний клімат — основа ефективної комунікації у педагогічному колективі.
33. Конфлікти у педагогічному спілкуванні.
34. Культура спілкування.
35. Комунікативна компетентність
36. Комунікативно-мовленнєва компетентність.
37. Педагогічні конфлікти. Їх види і причини виникнення.
38. Стратегії поведінки у подолання конфліктів
39. Шляхи
40. Розкрийте поняття «тренінг», «тренінг педагогічних комунікацій».
41. Місце та роль тренінгу в професійній діяльності.
42. Структура тренінгу.
43. Вимоги до проведення тренінгових вправ та комунікативних ігор.

15. Методичне забезпечення

- робоча навчальна програма дисципліни;
- залікові матеріали;

- конспекти лекцій;
- інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Безпалько О., Савич Ж. Спілкуємось та діємо: Навч.-метод. посіб. Київ : Навч. книга, 2002. 112 с.
2. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 383 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб / Н.П.Волкова. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с. (Альма-матер).
4. Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / А.Гольдштейн, В.Хомик; пер. з англ. В.Хомика. Київ : Либідь, 2003. 520 с.
5. Коваль Т. І., Сисоєва С.О., Сущенко Л.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: Навч.-метод. посібник. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. 380 с.
6. Луценко І. Культура мовленнєвого спілкування: Зміст і методи роботи // Дошкільне виховання. 2004. № 5. С. 10-12.
7. Луценко І. О. Дитина і дорослий: вчимося спілкуватися: Готуємося до мовленнєвого спілкування з дошкільниками. Київ : Світич, 2013. 203 с.
8. Луценко І.О. Спілкуємося на рівних: Організація комунікативно – мовленнєвої діяльності дошкільнят на засадах дитиноцентризму / І.О. Луценко // Дошкільне виховання. 2015. № 1.С. 5-10.
9. Максименко С.Д. Технологія спілкування (комунікативна компетентність вчителя: сутність і шляхи формування) / С.Д. Максименко, М.М. Заброцький. К.: Главник, 2005. 112 с.
10. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка: підручник / [Максименко С.Д., Євтух М.Б., Коваленко В.В., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О.] ; За заг. ред. С.Д Максименко. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 584 с.
11. Минич О. А. Информационные технологии в образовании / О.А. Минич. Минск, 2008. 171 с.
12. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : Вища шк, 2004. 422 с.
13. Піроженко Т.О. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі : навч.-метод. посібник Т.О. Піроженко, Л.С. Соловійова та ін. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. 248 с.
14. Павелків Р. В., Ципайло О. П. Психодіаностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 226 с.
15. Савенкова Л.О. Мовленнєва діяльність викладача: Навч. посіб. Київ .: КНЕУ, 2006. 192 с.
16. Савенкова Л.О. Педагогічна риторика: навч. Посібник. Київ.: КНЕУ, 2009. 298 с.
17. Технологія тренінгу / Упор. О. Главник, Г. Бевз / За заг. ред. С. Максименко. Київ : Главник, 2005. 112 с.

18. Федорчук В.М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетентності викладача»: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. 240 с.

Допоміжна :

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в : Байер О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 01.09.2024).
2. Білан О. І. Українське дошкілля : програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.
3. Богущ А. Вибрані науково-педагогічні статті / Упоряд. Л.В. Калуська / За заг. ред. А.М. Богущ. Тернопіль : Підручники і посібники. 2019. 304 с.
4. Деан Станіслав Як ми вчимося. Чому мозок навчається краще ніж машина...поки що / пер.з англ. Юлія Костюк. Київ : Лабораторія, 2021 288 с.
5. Індивідуалізація виховання дошкільника: Навч. посіб. / С. О. Ладивір, Т. О. Піроженко, О. О. Вовчик-Блакитна, и др. – К.: «Наукова думка». 2007. 200 с.
6. Індивідуалізація виховання в дитячому садку: метод. реком. / С. Є. Кулачківська, Г. В. Гуменюк, О. О. Вовчик-Блакитна, С. О. Ладивір, Т. О. Піроженко и др. К.: Міленіум, 2005. 127 с.
7. Карасьова К.В. Розвиток комунікативних функцій дошкільників у процесі творчих ігор: автореф. дис. ... канд. психол. наук.: спец. 19.00.07. / Карасьова Катерина Володимирівна. К., 2008. 18 с.
8. Карасьова К. Самодіяльні ігри дитини / Катерина Карасьова, Тамара Піроженко. Київ: Шк. світ, 2011. 128 с.
9. Карнеги Д. Как завоёвывают друзей и оказывают влияние на людей / Д. Карнеги. – Л.: Лениздат, 1992. 708 с.
10. Карнеги Д. Как перестать беспокоиться и начать жить / Д. Карнеги. Киев. «Глобус». 1995. 199 с.
11. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
12. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: монографія / Віра Ульянівна Кузьменко. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. 354 с.
13. Манилюк Ю. Оптимальна модель педагогічної взаємодії у дитсадку / Ю. Манилюк // Дошкільне виховання, 2012. № 8. С. 11-15.
14. Оліяр М. П. Теоретико-методичні засади формування комунікативно- стратегічної компетентності майбутніх учителів початкових класів: Автореф. дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / М. П. Оліяр ; Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2016. 43 с.
15. Піроженко Т. Розмовляти - тобто заявляти про себе світу / Тамара Піроженко // Дошкільна освіта. № 3 (25). 2009. с. 45-55.
16. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом: навчально-метод. Посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 368 с.

17. Товкач І. Як навчити дітей співчувати: психологічні нотатки для батьків. Палітра педагога. 2019. № 5. С. 14-15.
18. Товкач І. Є. Педагогічні технології тренінгу та коучингу як засоби інтенсифікації освітнього процесу з підготовки вихователя ЗДО в Україні. *Колективна монографія. За загальною редакцією дійсного члена НАПН України, професора Віктора Андрущенка. Теоретичні і технологічні засади професійної підготовки здобувача вищої освіти до формування соціально успішної особистості/ В. П. Андрущенко та ін. ; за заг. ред. проф. В. П. Андрущенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 496 с.*

[URL:https://dnz16.vn.ua/sites/dnz16.vn.ua/files/documents/7c969dd6abc8685c6b9129bab834ec0c.pdf](https://dnz16.vn.ua/sites/dnz16.vn.ua/files/documents/7c969dd6abc8685c6b9129bab834ec0c.pdf)

19.Товкач Ірина Психологічні нотатки для батьків і вихователів дітей від народження до семи років: метод. посіб. / Ірина Товкач. Київ : Грамота, 2023. 304 с. : (Серія «Батьки-вихователі», заснована 2022 р.).

XI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека НПУ імені М. П. Драгоманова – <http://lib.npu.edu.ua/>